

BANYOLES CIUTAT OLIMPICA

Un futur ple d'interrogants

Les perspectives de futur de l'estany de Banyoles, si es continua fent com fins ara, no són gens falagueres. L'estany està tocat de salut, malgrat que hi hagi algú que vulgui pensar el contrari i no admetre-ho. La causa d'aquesta malaltia (conseqüència d'un malentès progrés) no és cap altra que la resultat d'un conjunt d'activitats, directes i indirectes, que es realitzen a l'estany i els seus voltants. De l'ús i abús —indiscriminat i caòtic— que n'estem fent veïns i forasters. Cert és que tot ecosistema degradat i inestable posseeix una capacitat i uns mecanismes, propis i naturals, que li permeten en el temps un redreçament cap a una situació més estable. Cert és també que a l'estany aquesta capacitat de regeneració, encara que molt puntual, hi és manifesta. Però, no és menys cert que la capacitat desestabilitzadora o descompensadora de l'ésser humà és avui dia molt més gran

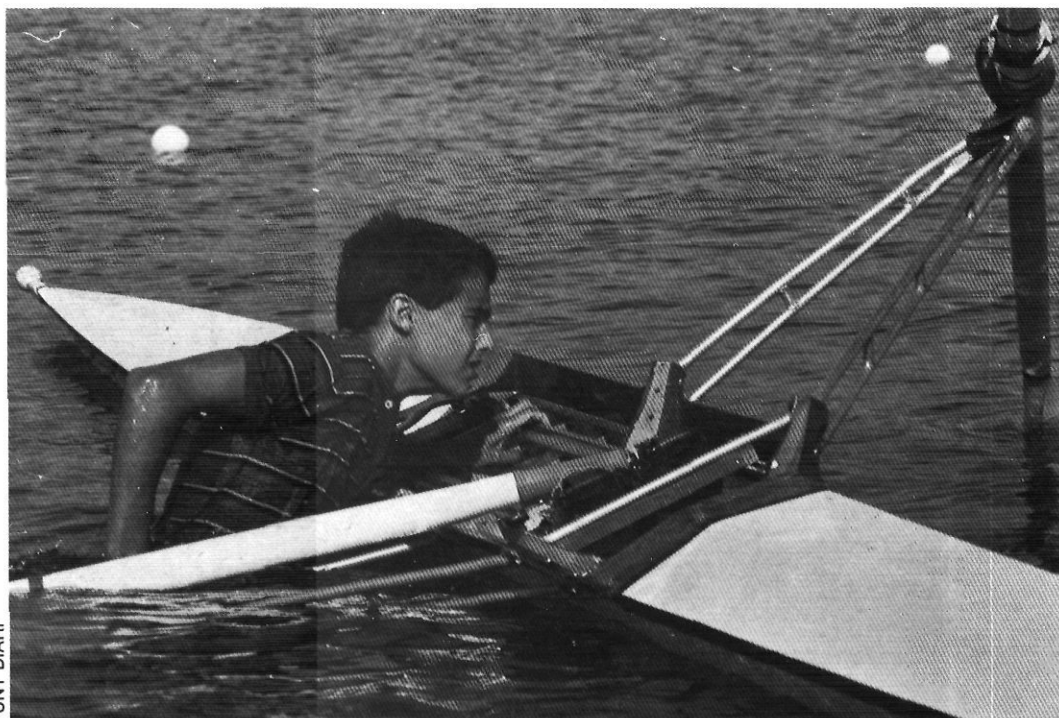
que en èpoques anteriors. Ara el futur de l'estany de Banyoles i de la zona lacustre resta completament a les nostres mans.

Dos fets compatibles

Tota possible solució, si hi ha interès a trobar-ne una forçosament haurà de tenir en consideració dos fets que, si bé en principi poden semblar totalment antagònics, són del tot indestruïbles i indefugiblement s'han de mostrar i ser compatibles: l'existència del fet natural de la zona lacustre i la presència i activitat humanes. Voler ignorar aquests dos fets és, a tots els efectes, negar una realitat ben evident. Adoptar una solució d'aquesta mena, d'altra banda l'única viable, pressuposa d'entrada un canvi en la relació home-natura, tenint en consideració el què i el com del nostre entorn. Malauradament aquest és un objectiu que se'ns mostra

massa a llarg termini i que requereix d'un canvi generacional i d'unes profundes transformacions socials i culturals. T'ot i que no s'ha de perdre aquesta fita, són de tot necessàries actuacions immediates i no s'ha d'esperar que els esdeveniments més pròxims ens atrapin amb els «pixats al ventre». El temps passa massa de pressa.

Malgrat que es pot pensar el contrari, existeixen disposicions legals nacionals i locals que, històricament, han intentat, amb més desig que fortuna, proporcionar protecció a l'estany de Banyoles. Així, a partir de la declaració de "paratge pintoresc", segons decret del 22 de juny de 1951, l'estany gaudeix de protecció oficial. Aquest decret es limita a la definició de "paratge pintoresc" i a determinar-ne els límits del seu àmbit. No serà fins al 1963 que es crea, també per decret, un òrgan de protecció del paratge "...que promoverà y encauzará iniciatives en favor de dicho lugar y cuidará

PUNT DIARI

Els Jocs Olímpics poden ser una oportunitat per solucionar molts problemes. Compte que no s'acabi en un naufragi!

del cumplimiento de las prescripciones contenidas en las disposiciones vigentes sobre el Tesoro Artístico Nacional". Prèviament, al 1940, es va crear el "Patronato del Lago de Bañolas", per iniciativa municipal, la tasca del qual es va centrar principalment en la promoció i arranjament del paratge. Ambdues normatives encara són vigents, però a causa de la problemàtica actual han quedat del tot obsoletes.

Potser la normativa de protecció de l'entorn que podria estar més d'acord amb la realitat actual, malgrat que l'àmbit geogràfic d'aplicació és insuficient, fora el Reglament d'Usos de l'Estany aprovat en ple municipal el 3 de juliol de 1984. En aquest reglament només queden regulades de forma explícita tot un seguit d'usos i activitats que es realitzen a l'estany i, evidentment, sols és aplicable a les zones que pertanyen al municipi de Banyoles. Tot i aquesta limitació, el Reglament seria un primer pas, sempre que s'executés en la seva totalitat i no només alguns articles, la qual cosa el converteix en "paper mullat".

Actuació supramunicipal

S'ha arribat a un punt en què tot intent de regulació i de protecció de l'entorn ha de superar els límits territorials del municipi de Banyoles i

CARLES MITJÀ

E. MONTESINOS

Durant els mesos d'estiu a l'estanyol del Vilar apareix una pols blanquinosa de sofre surant per la superfície a causa de l'alta eutrofització d'aquest estanyol. Que això es reproduïxi a l'estany resta només a les nostres mans.

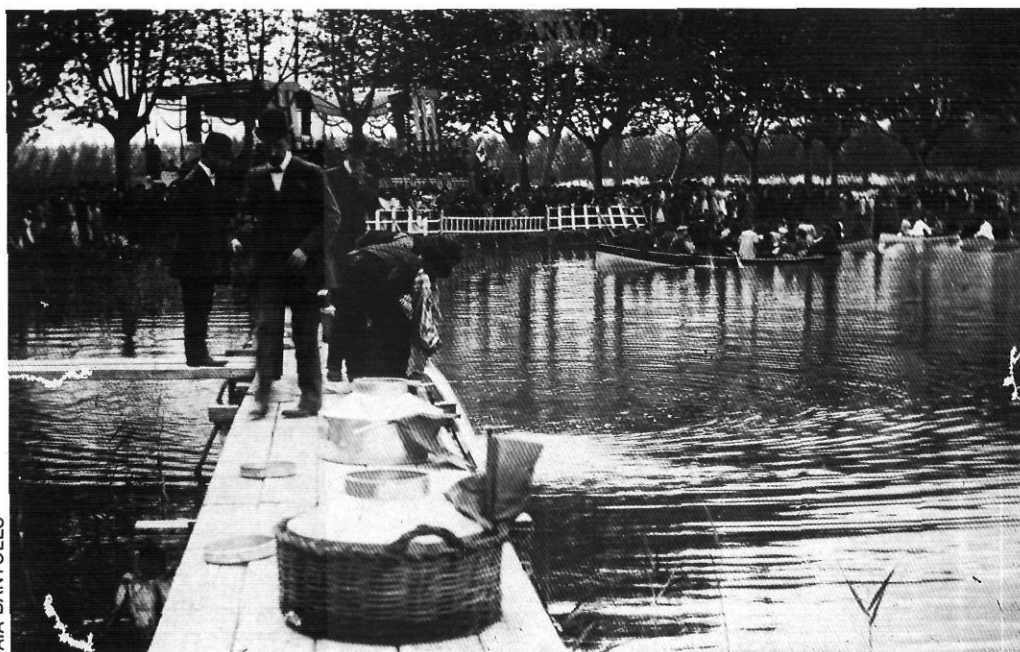
per tant es fa del tot necessari que s'hi incloguin els termes municipals de Porqueres, Fontcoberta i Banyoles, i fins i tot el de Sant Miquel de Campmajor. En aquest plantejament supramunicipal haurien d'ésser contemplats els següents punts:

- Protecció especial i declaració de Paratge Natural d'Interès Nacional.
- Protecció del cinyell vegetal de l'estany i estanyols i restauració d'aquelles zones que encara siguin reversibles.
- Recuperació del bosc de ribera.
- Potenciació de l'accés radial a l'estany de Banyoles, i no concèntric com és ara.
- Restauració de la qualitat de les aigües de l'estany, de les rieres i dels estanyols.
- Limitació de les activitats de picnic a zones concretes i restringides dotades dels equipaments i serveis adequats.
- Racionalització de les explotacions agrícoles i ramaderes i reducció del seu impacte contaminant sobre la conca de recepció d'aigües de l'estany.

El repte dels JJ.OO.

La possibilitat (o realitat) de la celebració de les proves de rem i piragüisme dels Jocs Olímpics de 1992, ofereixen una oportunitat d'or perquè aquesta vila de Banyoles pugui acometre amb seguretat, i sobretot amb recursos econòmics, tot un seguit de millores de caire infraestructural. Pot ajudar a resoldre algunes mancances, però evidentment no les solucionarà totes. Fins i tot pot ser l'instrument per espatllar-les definitivament. Que sigui un o altre l'efecte final depèn de la voluntat i actitud que prengui l'actual consistori banyolí qualitats que, fins aquest moment, són poc conegudes pels veïns.

No havent-hi avui una normativa vàlida de protecció de l'entorn resulta imperatiu crear-ne una. Per ser realistes ja huria d'existir, atès que només manquen cinc anys per als JJ.OO.

AIA BANYOLES

Festa del Peix a l'any 1910.

BIBLIOGRAFIA

Abellà, C.A. *Dinàmica poblacional compara de bacterias fotosintéticas planctónicas*. Tesis Doctoral. Universitat Autònoma de Barcelona, 1980.

Bolós, O., Massanellas, R.M. *Banyoles. Mapa de la vegetació de Catalunya*. Memòria del full 33. Generalitat de Catalunya. Direcció General del Medi Rural. Barcelona, 1983.

Bolós, O., *Comentari sobre l'estany de Banyoles i la seva vegetació*. Primeres Jornades sobre l'Estany de Banyoles 133-137. Diputació de Girona i Ajuntament de Banyoles. Girona, 1986.

Brugada, D. *Metabolisme del sofre i funció destoxificadora dels bacteris fototròfics de l'estanyol del Vilar (Banyoles)*. Tesina de Llicenciatura. Universitat Autònoma de Barcelona, 1986.

Casadevall, M., Vila, A. i Moreno-Amich, R. *Aproximació a la fauna malacològica de l'estany de Banyoles*. Scientia Gerundensis.

Constans, Lluís G. MD. *Rondalles*. Monografies del C.E.C., 1981.

Dutras, A., Abella, C. i Brunet, R. *Determinació del sistema de corrents a l'estany de Banyoles en condicions de clima meteorològica estival*. Primeres Jornades sobre l'Estany de Banyoles 149-157. Diputació de Girona i Ajuntament de Banyoles. Girona, 1986.

Folch i Guillèn, R., Franquesa T. i Camarasa, J.M. *Vegetació. Història Natural dels Països Catalans*, vol. 7. Enciclopèdia Catalana, S.A. Barcelona, 1984.

Julià, R. *La conca lacustre de Banyoles-Besalú*. Monografies del C.E.C., 1980.

Mascaró, J.M. *Topografía Médica de Bañolas*, 1914.

Massip, J.M. *Els Ocells. Fauna Comarcal*. Ed. Massip, 1980.

Massip, J.M. *Els Mamífers, Fauna Comarcal*. Ed. Massip, 1983.

Miracle, M.R. *Distribución en el espacio y en el tiempo de las especies de zooplancton del lago de Banyoles*. Monografías de ICONA. Madrid, 1973.

Moner, J., Riera, J., Abellà, C. i Garrofé, T. *Banyoles a l'ombra del J.J.O.O.* 92. Edicions Periòdiques de les Comarques Gironines S.A. Girona, 1987.

Montesinos, E. *Ecofisiologia de la fotosíntesis bacteriana*. Tesis Doctoral. Universitat Autònoma de Barcelona, 1982.

Planas, D. *Composició, ciclo y productividad del fitoplancton del lago de Banyoles*. *Ecología acuática* vol. 1. Ed. Universitat de Barcelona. Barcelona, 1973.

Sanz, M. *Sistema Hidrogeològic de Banyoles-La Garrotxa*. Tesis Doctoral, U.A.B., 1981.

Vidal, J. *L'estany de Banyoles*. 1925.

Vilar, Ll. i Polo Ll. *Memòria adjunta al treball de confecció de l'herbari de l'estany de Banyoles i de la cartografia de la vegetació*. (no publicat), 1986.

Ylla, J. *Activitat reductora de sulfat en els sediments anaeròbics de la zona càrstica de Banyoles*. Tesina de llicenciatura. U.A.B., 1981.